

Dosarul nr. 2r-394/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Puica)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Muruianu, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

12 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale și
repararea prejudiciului moral

împotriva încheierii din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respinsă cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ministerul
Justiției al Republicii Moldova ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare a
apelului, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen

constată:

La 31 mai 2019, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale și
repararea prejudiciului moral.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011
privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la
judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen
rezonabil a hotărârii judecătorești, a solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului
încălțării dreptului lui la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale din
14 martie 2017, încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului
Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui a sumei în mărime de 3 200 de lei
cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a
fost admisă acțiunea.

A fost constatată încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale.

A fost încasată din contul bugetului public național, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu suma de 3 200 de lei cu titlu de despăgubiri morale.

La 9 decembrie 2019, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând repunerea în termenul de declarare a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare a apelului, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 15 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva încheierii din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii de repunere în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 2 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă anulării.

A menționat că omiterea termenului de declarare a apelului se datorează unor motive întemeiate, condiționate de parvenirea cu întârziere în adresa persoanelor responsabile de reprezentarea intereselor statului în instanțele judecătorești a dispozitivului hotărârii judecătorești.

Totodată, a remarcat că nu poate fi reținut, în sensul comunicării hotărârii contestate, faptul că hotărârea a fost plasată pe pagina web a instanței de judecată, aceste concluzii ale instanței de apel derivă dintr-o interpretare eronată a prevederilor legale.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

După cum denotă actele cauzei, prin încheierea din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind depus cu omiterea

termenului de declarare a apelului, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 83-84).

Tot materialul probator atestă că copia încheierii nominalizate a fost expediată la data de 24 martie 2020 la adresa electronică a Ministerului Justiției al Republicii Moldova – secretariat@justice.gov.md, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 88).

Or, potrivit art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, *prin poștă*, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Iar conform art. 105 alin. (1¹) CPC, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte.

Distinct de aceste prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

La caz, însă, astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a Ministerului Justiției al Republicii Moldova, lipsesc.

Faptul recepționării mesajului, care conținea copia încheierii recurate, a fost confirmat de către reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în aceeași zi, când a fost expediat mesajul, adică la 24 martie 2020, ceea ce se atestă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 89).

Drept urmare, acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea încheierii din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii

Moldova ca fiind depus cu omiterea termenului de declarare a apelului, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute la art. 100 alin. (1) și 105 alin. (1¹) CPC.

Distinct de aceste constatări, este îndubitabil că termenul de 15 zile, prevăzut de art. 425 CPC pentru declararea recursului, și-a început curgerea la data de 25 martie 2020, ziua imediat următoare celei în care a fost expediată la adresa electronică copia încheierii din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și respectiv, a expirat la data de 9 aprilie 2020.

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va nota că prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

Potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a RM, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Astfel fiind, se atestă că termenul de 15 zile, prevăzut de art. 425 CPC pentru declararea recursului, a fost suspendat de drept pe toată durata stării de urgență, adică până la 15 mai 2020.

Dat fiind faptul că data de 16 mai 2020 a fost zi de sâmbătă, iar data de 17 mai 2020 – zi de duminică, prin urmare zile nelucrătoare, în conformitate cu prevederile art. 112 alin. (2) CPC, termenul pentru declararea recursului a început să curgă la data de 18 mai 2020 și respectiv, a expirat la data de 1 iunie 2020.

Cu toate acestea, recursul împotriva încheierii din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova doar la data de 15 iunie 2020, prin urmare, în afara termenului legal.

În circumstanțele descrise important este de notat că o solicitare cu privire la repunerea recursului în termen, în ordinea stabilită la art. 116 CPC, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a înaintat și nu a prezentat probe care ar justifica omiterea acestui termen.

Astfel fiind, este îndubitabil că admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că ține în primul rând marja de apreciere a instanțelor naționale de a decide cu privire la prelungirea termenului de recurs, însă această marjă de apreciere nu este nelimitată, din moment ce părțile ar trebui să ia măsuri la intervale rezonabile pentru a solicita informații cu privire la evoluția procedurilor judiciare în care sunt implicate. Or, motivele pentru extinderea unui termen pentru recurs ar putea justifica ingerința în principiul autorității de lucru judecat, în special, în cazul în care legislația internă nu limitează marja discreționară a instanțelor în privința timpului

sau a motivelor prelungirii termenului de prescripție (cauza Bodiș contra Republicii Moldova, 18 iunie 2019, nr. 7516/10).

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva încheierii din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu